KOMISJA EUROPEJSKA

Bruksela, dnia 27.4.2010
KOM(2010) 193 wersja ostateczna

2010/0115 (NLE)

Wniosek

DECYZJA RADY

w sprawie wytycznych dla polityki zatrudnienia państw członkowskich

Zintegrowane wytyczne dotyczące strategii Europa 2020 – część druga

{SEK(2010) 488 wersja ostateczna}

UZASADNIENIE

W dniu 26 marca 2010 r. Rada Europejska przyjęła na wniosek Komisji Europejskiej dotyczący uruchomienia nowej strategii na rzecz zatrudnienia i wzrostu gospodarczego, zatytułowanej „Europa 2020”[1], która opierać się będzie na większej koordynacji polityki gospodarczej ze szczególnym naciskiem na najważniejsze obszary wymagające działań, aby pobudzić europejski potencjał w dziedzinie zrównoważonego rozwoju i konkurencyjności. W dążeniu do realizacji tej strategii Rada Europejska zatwierdziła szereg wymiernych celów określonych na poziomie UE, podzielanych zarówno przez państwa członkowskie, jak i Unię, i wytyczających kierunek ich działań. Każde państwo członkowskie przełoży te cele na swoje cele krajowe. Na poziomie UE Komisja będzie prowadzić działania zmierzające do realizacji strategii, przede wszystkim poprzez siedem projektów przewodnich, które ogłoszono w komunikacie na temat strategii Europa 2020.

Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej stanowi, że państwa członkowskie uznają swoje polityki gospodarcze oraz propagowanie zatrudnienia za przedmiot wspólnego zainteresowania i koordynują je w ramach Rady. W dwóch odrębnych artykułach przewidziano, że Rada przyjmuje wytyczne dotyczące ogólnych kierunków polityki gospodarczej (art. 121) oraz wytyczne dotyczące zatrudnienia (art. 148), z zaznaczeniem, że wytyczne dotyczące zatrudnienia muszą być zgodne ze wspomnianymi wytycznymi w zakresie polityki gospodarczej. W związku z taką konstrukcją podstawy prawnej wytyczne dla polityki zatrudnienia i polityki gospodarczej przedstawiane są jako dwa odrębne – choć wzajemnie ze sobą powiązane – instrumenty prawne:

- Zalecenie Rady w sprawie ogólnych wytycznych dla polityki gospodarczej państw członkowskich i Unii – Zintegrowane wytyczne dotyczące strategii Europa 2020 – część pierwsza;
- Decyzja Rady w sprawie wytycznych dla polityki zatrudnienia państw członkowskich – Zintegrowane wytyczne dotyczące strategii Europa 2020 – część druga.

Wytyczne te, wprowadzane w życie za pomocą powyższych instrumentów prawnych, składają się na zintegrowane wytyczne służące realizacji strategii Europa 2020.

Zintegrowane wytyczne dotyczące strategii Europa 2020 określają ramy strategii Europa 2020 oraz reform podejmowanych na poziomie państw członkowskich. Aby zapewnić spójność i przejrzystość, zaproponowano niewielką liczbę wytycznych, których treść odzwierciedla konkluzje Rady Europejskiej. Zintegrowanie wytycznych ma zagwarantować, że polityka prowadzona na poziomie krajowym i unijnym będzie się w pełni przyczyniać do realizacji celów strategii Europa 2020. Jednoczesne stosowanie tych wytycznych ułatwi państwom członkowskim czerpanie korzyści z pozytywnych wzajemnych oddziaływań skoordynowanych reform strukturalnych, szczególnie w strefie euro.

Na tej podstawie państwa członkowskie opracują krajowe programy reform, w których szczegółowo określą działania, jakie będą podejmowane w ramach nowej strategii, ze szczególnym naciskiem na realizację celów krajowych. W oparciu o monitorowanie prowadzone przez Komisję i prace przeprowadzone w Radzie Rada Europejska będzie każdego roku dokonywać ogólnej oceny postępów w realizacji strategii osiągniętych zarówno na szczeblu UE, jak i na szczeblu krajowym. Jednocześnie zostaną poddane analizie postępy

[1] COM(2010) 2020 z 3.3.2010 r.

makroekonomiczne, strukturalne i w zakresie konkurencyjności oraz ogólna stabilność finansowa.

Zintegrowane wytyczne dotyczące strategii Europa 2020 są następujące:

Wytyczna 1: Zapewnienie jakości i stabilności finansów publicznych

Wytyczna 2: Rozwiązanie problemu nierównowagi makroekonomicznej

Wytyczna 3: Zmniejszenie nierównowagi w strefie euro

Wytyczna 4: Optymalizacja pomocy na rzecz badań i rozwoju oraz innowacji, wzmocnienie trójkąta wiedzy i uwolnienie potencjału gospodarki cyfrowej

Wytyczna 5: Bardziej efektywne korzystanie z zasobów i ograniczenie emisji gazów cieplarnianych

Wytyczna 6: Poprawa otoczenia biznesu i środowiska konsumenckiego oraz modernizacja bazy przemysłowej

Wytyczna 7: Zwiększenie współczynnika aktywności zawodowej i ograniczenie bezrobocia strukturalnego

Wytyczna 8: Rozwijanie zasobów wykwalifikowanej siły roboczej odpowiadającej potrzebom rynku pracy, promowanie jakości zatrudnienia i uczenia się przez całe życie.

Wytyczna 9: Poprawa wydajności systemów kształcenia i szkolenia na wszystkich poziomach oraz zwiększenie liczby osób podejmujących studia wyższe.

Wytyczna 10: Promowanie włączenia społecznego i zwalczanie ubóstwa

2010/0115 (NLE)

Wniosek

DECYZJA RADY

w sprawie wytycznych dla polityki zatrudnienia państw członkowskich

Zintegrowane wytyczne dotyczące strategii Europa 2020 – część druga

RADA UNII EUROPEJSKIEJ,

uwzględniając Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, w szczególności jego art. 148 ust. 2,

uwzględniając wniosek Komisji Europejskiej,

uwzględniając opinię Parlamentu Europejskiego[2],

uwzględniając opinię Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego[3],

uwzględniając opinię Komitetu Regionów[4],

uwzględniając opinię Komitetu Zatrudnienia,

a także mając na uwadze, co następuje:

(1) Artykuł 145 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej stanowi, że państwa członkowskie i Unia działają w celu wypracowania strategii dla zatrudnienia, a w szczególności w celu wsparcia siły roboczej wykwalifikowanej, przeszkolonej i zdolnej do dostosowania się, jak również rynków pracy dostosowujących się do zmian gospodarczych, mając na względzie osiągnięcie celów określonych w artykule 3 Traktatu o Unii Europejskiej. Państwa członkowskie, uwzględniając praktyki krajowe związane z funkcjami partnerów społecznych, uważają wspieranie zatrudnienia za przedmiot wspólnego zainteresowania i koordynują swoje działania w tym względzie w ramach Rady, zgodnie z artykułem 148 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej.

(2) Artykuł 3 ust. 3 Traktatu o Unii Europejskiej stanowi, że Unia zwalcza wykluczenie społeczne i dyskryminację oraz wspiera sprawiedliwość społeczną i ochronę socjalną, a także przewiduje inicjatywy unijne zmierzające do zapewnienia koordynacji polityki społecznej państw członkowskich. W art. 9 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej przewidziano, że przy określaniu i realizacji swoich polityk i działań Unia bierze pod uwagę wymogi związane z zapewnianiem odpowiedniej ochrony socjalnej oraz zwalczaniem wykluczenia społecznego.

---

[2] Dz.U. C […] z […], s. […].
[3] Dz.U. C […] z […], s. […].
[4] Dz.U. C […] z […], s. […].

(3) Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej stanowi, że Rada przyjmuje wytyczne dotyczące zatrudnienia oraz ogólne wytyczne dotyczące polityki gospodarczej, mające nadawać kierunek polityce państw członkowskich.

(4) Zainicjowana w 2000 r. strategia lizbońska opierała się na świadomości, że w obliczu konkurencji na rynkach światowych, rozwoju technologii oraz starzenia się społeczeństw konieczne jest podniesienie wydajności i konkurencyjności UE, przy jednoczesnym pogłębianiu spójności społecznej. W wyniku przeglądu śródokresowego strategię lizbońską odnowiono w 2005 r., skupiając się na wzroście oraz zwiększeniu ilości i jakości miejsc pracy.

(5) Strategia lizbońska na rzecz wzrostu gospodarczego i zatrudnienia pomogła osiągnąć konsensus na temat ogólnego kierunku polityki gospodarczej i polityki zatrudnienia UE. W ramach strategii lizbońskiej w 2005 r. Rada przyjęła[5], a następnie w 2008 r. zmieniła[6] ogólne wytyczne dotyczące polityki gospodarczej i wytyczne w dziedzinie zatrudnienia. Te 24 wytyczne, określające główne priorytety dla całej UE w zakresie reform makroekonomicznych, mikroekonomicznych oraz rynku pracy stanowiły podstawę dla krajowych programów reform. Niemniej jednak w praktyce okazało się, że priorytety określone w wytycznych nie były wystarczająco jasne i nie zostały ze sobą wystarczająco wzajemnie powiązane. W związku z tym ich wpływ na krajowe procesy kształtowania polityki był ograniczony.

(6) Kryzys finansowy i gospodarczy, który rozpoczął się w 2008 r., spowodował znaczny spadek zatrudnienia i oczekiwanych dochodów oraz doprowadził do dramatycznego pogorszenia się stanu finansów publicznych. W zmaganiach z kryzysem pomógł państwom członkowskim europejski plan naprawy gospodarczej[7], częściowo poprzez skoordynowany impuls fiskalny, w którym euro odegrało rolę gwaranta stabilności makroekonomicznej. Walka z kryzysem udowodniła, że dzięki skutecznemu zapewnieniu ściślejszej koordynacji polityki gospodarczej w UE można osiągnąć znaczące rezultaty. Kryzys uświadomił również istnienie ścisłej współzależności między gospodarkami państw członkowskich.

(7) Komisja wystąpiła z wnioskiem w sprawie określenia nowej strategii na kolejne dziesięciolecie – strategii Europa 2020[8] – dzięki której Europa wyjdzie z kryzysu gospodarczego i finansowego silniejsza, a jej gospodarka stanie się inteligentna, zrównoważona i będzie sprzyjać włączeniu społecznemu. Pięć wymiernych celów – które wyszczególniono w ramach odpowiednich wytycznych – to cele wspólne, wytyczające kierunek działań państw członkowskich oraz Unii. Państwa członkowskie powinny przy użyciu wszelkich środków dążyć do osiągnięcia celów krajowych i zlikwidowania przeszkód na drodze do trwałego rozwoju.

(8) W ramach kompleksowej strategii wyjścia z kryzysu gospodarczego państwa członkowskie powinny przeprowadzić ambitne reformy, które zapewnią stabilizację makroekonomiczną oraz stabilność finansów publicznych, zwiększenie konkurencyjności, zmniejszenie nierówności makroekonomicznych oraz zwiększenie

---

5 COM(2005) 141.
6 COM(2007) 803.
7 COM(2009) 615 z 19.11.2009 r.
8 COM(2010) 2020 z 3.3.2010 r.

wydajności rynku pracy. Wycofywanie bodźców fiskalnych należy przeprowadzać i koordynować w ramach paktu stabilności i wzrostu.

(9) W ramach strategii Europa 2020 państwa członkowskie powinny przeprowadzić reformy zmierzające w kierunku inteligentnego rozwoju, tj. rozwoju, którego motorem jest wiedza i innowacje. Reformy powinny zmierzać do poprawy jakości edukacji, zapewnienia dostępu do edukacji dla wszystkich oraz poprawy wyników działalności badawczej i wyników przedsiębiorstw w celu wspierania transferu innowacji i wiedzy w Unii. Powinny one zachęcać do przedsiębiorczości i umożliwiać przeradzanie kreatywnych pomysłów w innowacyjne produkty, usługi i procesy, które przyczynią się do wzrostu gospodarczego, tworzenia wysokiej jakości miejsc pracy, zapewnienia spójności gospodarczej, społecznej i terytorialnej oraz skuteczniejszego rozwiązywania problemów społecznych w Europie i na świecie. W tym kontekście zasadnicze znaczenie ma jak najlepsze wykorzystanie technologii informacyjnych i komunikacyjnych.

(10) Państwa członkowskie powinny również poprzez swoje programy reform dążyć do osiągnięcia zrównoważonego rozwoju. Zrównoważony rozwój oznacza tworzenie efektywnie korzystającej z zasobów, zrównoważonej i konkurencyjnej gospodarki, sprawiedliwy podział kosztów i korzyści, wykorzystując do tego pierwszoplanową pozycję Europy w wyścigu do nowych procesów i technologii, w tym technologii przyjaznych środowisku. Państwa członkowskie powinny przeprowadzić reformy konieczne do ograniczenia emisji gazów cieplarnianych oraz wydajnego korzystania z zasobów. Powinny one również dążyć do poprawy otoczenia biznesu, zachęcać do tworzenia ekologicznych miejsc pracy i modernizować swoją bazę przemysłową.

(11) Programy reform przeprowadzanych w państwach członkowskich muszą również mieć za cel rozwój sprzyjający włączeniu społecznemu. Rozwój sprzyjający włączeniu społecznemu oznacza budowanie spójnego społeczeństwa poprzez wzmocnienie pozycji obywateli, aby stali się zdolni przewidywać zmiany i radzić sobie z nimi, a tym samym aktywnie uczestniczyć w społeczeństwie i gospodarce. Reformy przeprowadzane w państwach członkowskich powinny zatem zagwarantować, aby każdy obywatel przez całe swoje życie miał przed sobą otwarte możliwości, co doprowadzi do zmniejszenia ubóstwa i wyłączenia społecznego dzięki zniesieniu przeszkód w dostępie do rynku pracy, szczególnie dla kobiet, osób starszych, ludzi młodych, osób niepełnosprawnych i legalnych migrantów. Państwa członkowskie powinny dołożyć wszelkich starań, aby korzyści płynące ze wzrostu gospodarczego odczuli wszyscy obywatele i wszystkie regiony. Najważniejszym elementem programów reform powinno być zatem zapewnienie skutecznego funkcjonowania rynków pracy przez inwestowanie w pomyślne przechodzenie między różnymi sytuacjami zawodowymi, odpowiednie poszerzanie umiejętności, podnoszenie jakości miejsc pracy oraz zwalczanie segmentacji rynku, bezrobocia strukturalnego i bierności zawodowej przy jednoczesnym zagwarantowaniu odpowiedniej i trwałej ochrony socjalnej oraz aktywnego włączenia, co pomoże zredukować ubóstwo.

(12) Reformy strukturalne w UE oraz w państwach członkowskich mogą skutecznie przyczynić się do zwiększenia wzrostu i zatrudnienia, jeśli zwiększą konkurencyjność UE w gospodarce światowej i otworzą nowe możliwości przed europejskimi eksporterami oraz zapewnią konkurencyjny dostęp do ważnych rynków importowych. Aby pobudzić wzrost w Europie i zwiększyć jej udział w otwartych i uczciwych

rynkach na całym świecie, reformy muszą uwzględniać aspekty dotyczące konkurencyjności zewnętrznej.

(13) Podstawą strategii Europa 2020 muszą być zintegrowane działania, które państwa członkowskie powinny realizować bez zastrzeżeń i w tym samym tempie, aby zwiększyć pozytywne wzajemne oddziaływania skoordynowanych reform strukturalnych.

(14) Niniejsze wytyczne skierowane są do państw członkowskich, ale strategia Europa 2020 powinna być realizowana w porozumieniu ze wszystkimi władzami krajowymi, regionalnymi i lokalnymi, ściśle włączając do tego procesu parlamenty, a także partnerów socjalnych oraz przedstawicieli społeczeństwa obywatelskiego, przyczyniających się do opracowania krajowych programów reform, ich wdrażania oraz do ogólnego przekazywania informacji w ramach strategii.

(15) Strategia Europa 2020 opiera się na niewielkiej liczbie wytycznych, które zastąpią wcześniejsze 24 wytyczne i które w spójny sposób odnoszą się do kwestii zatrudnienia i ogólnej polityki gospodarczej. Załączone do niniejszej decyzji wytyczne dla polityki zatrudnienia państw członkowskich, są nieodłącznie powiązane z wytycznymi dla polityki gospodarczej państw członkowskich oraz Unii, załączonymi do zalecenia Rady […] z dnia […] r. Wspólnie tworzą one „Zintegrowane wytyczne dotyczące strategii Europa 2020”.

(16) Nowe zintegrowane wytyczne odzwierciedlają konkluzje Rady Europejskiej. Wyznaczają one dokładny kierunek, w jakim państwa członkowskie powinny zmierzać opracowując i wdrażając swoje krajowe programy reform, a także odzwierciedlają współzależności zgodnie z paktem stabilności i wzrostu. Niniejsze wytyczne stanowią podstawę dla wszelkich zaleceń, jakie Rada może kierować do poszczególnych państw. Stanowią one również podstawę do opracowania wspólnego sprawozdania o zatrudnieniu, przesyłanego co roku przez Radę i Komisję do Parlamentu Europejskiego.

(17) Mimo że wytyczne muszą być sporządzane co roku, nie powinny ulegać większym zmianom do 2014 r., co pozwoli skupić się na ich wdrażaniu,

PRZYJMUJE NINIEJSZĄ DECYZJĘ:

Artykuł 1

Niniejszym przyjmuje się przedstawione w załączniku wytyczne dla polityki zatrudnienia państw członkowskich. Wytyczne te stanowią część „Zintegrowanych wytycznych dotyczących strategii Europa 2020”.

Artykuł 2

Przedstawione w załączniku wytyczne są uwzględniane w polityce zatrudnienia państw członkowskich, którą odzwierciedlać będą krajowe programy reform. Państwa członkowskie opracowują programy reform zgodne z celami określonymi w „Zintegrowanych wytycznych dotyczących strategii Europa 2020”.

Artykuł 3

Niniejsza decyzja skierowana jest do państw członkowskich.

Sporządzono w Brukseli dnia […] r.

W imieniu Rady
Przewodniczący

Załącznik:
Wytyczne dla polityki zatrudnienia państw członkowskich

Wytyczna 7: Zwiększenie współczynnika aktywności zawodowej i ograniczenie bezrobocia strukturalnego

Do prowadzonej przez państwa członkowskie polityki w zakresie rynku pracy należy wprowadzić i stosować zasady modelu elastycznego rynku pracy i bezpieczeństwa socjalnego (flexicurity), zatwierdzonego przez Radę Europejską, w pełni wykorzystując pomoc Europejskiego Funduszu Społecznego w celu zwiększenia współczynnika aktywności zawodowej, przeciwdziałania segmentacji rynku i bierności zawodowej oraz nierówności w traktowaniu płci, przy jednoczesnym ograniczaniu bezrobocia strukturalnego. Środki mające na celu poprawę elastyczności i bezpieczeństwa powinny być wyważone i wzajemnie ze sobą powiązane. Państwa członkowskie powinny zatem zastosować połączenie elastycznych i wiarygodnych umów o pracę, aktywnej polityki w zakresie rynku pracy, skutecznego uczenia się przez całe życie, polityki promującej mobilność siły roboczej oraz odpowiednich systemów zabezpieczenia społecznego wspierających zmiany sytuacji zawodowej, którym powinno towarzyszyć jasne określenie praw i obowiązków bezrobotnych aktywnie poszukujących pracy.

Państwa członkowskie powinny pogłębić dialog społeczny i podjąć działania skierowane przeciwko segmentacji rynku przy pomocy środków ukierunkowanych na rozwiązanie problemu zatrudnienia tymczasowego i niepewności zatrudnienia, niedostatecznego zatrudnienia oraz pracy nielegalnej. Należy nagradzać mobilność zawodową. Problem jakości miejsc pracy i warunków zatrudnienia należy rozwiązać przez walkę z niskimi wynagrodzeniami oraz zapewnienie odpowiedniego zabezpieczenia społecznego również dla osób zatrudnionych na podstawie umów na czas określony oraz prowadzących działalność na własny rachunek. Służby zatrudnienia powinny zostać wzmocnione i być powszechnie dostępne, również dla ludzi młodych i osób zagrożonych bezrobociem. Powinny one świadczyć zindywidualizowane usługi skierowane do osób najbardziej oddalonych od rynku pracy.

W celu zwiększenia konkurencyjności oraz współczynnika aktywności zawodowej, szczególnie wśród pracowników o niskich kwalifikacjach, a także w zgodzie z wytyczną 2. dla polityki gospodarczej, państwa członkowskie powinny przeprowadzić analizę swoich systemów podatkowych i systemów świadczeń, jak również zdolności służb zatrudnienia do udzielenia niezbędnej pomocy. Państwa członkowskie powinny podnosić współczynnik aktywności zawodowej przy pomocy polityki promującej aktywność ludzi starszych, równouprawnienie płci oraz równe płace, a także integracji na rynku pracy ludzi młodych, osób niepełnosprawnych, legalnych migrantów oraz innych grup w trudnej sytuacji społecznej. Polityka utrzymania równowagi między życiem zawodowym a prywatnym, przewidująca zapewnienie niedrogiej opieki nad dzieckiem oraz innowacje w organizacji pracy, powinna być ukierunkowana na zwiększanie wskaźników zatrudnienia, szczególnie ludzi młodych, starszych pracowników i kobiet, a przede wszystkim na utrzymanie zatrudnienia wysoko wykwalifikowanych kobiet w dziedzinach naukowych i technicznych. Państwa członkowskie powinny również znieść przeszkody w wejściu nowych pracowników na rynek pracy, wspierać prowadzenie działalności na własny rachunek oraz tworzenie miejsc pracy w obszarach takich jak m.in. proekologiczne miejsca pracy oraz wspierać i promować innowacje społeczne.

Wymiernym celem UE, na podstawie którego państwa członkowskie będą określać swoje cele krajowe, jest podwyższenie wskaźnika zatrudnienia kobiet i mężczyzn w wieku 20–64 lat do 75% do 2020 r. m.in. poprzez zwiększenie wskaźnika aktywności zawodowej ludzi młodych, starszych pracowników i pracowników o niskich kwalifikacjach, jak również lepszą integrację legalnych migrantów.

Wytyczna 8: Rozwijanie zasobów wykwalifikowanej siły roboczej odpowiadającej potrzebom rynku pracy, promowanie jakości zatrudnienia i uczenia się przez całe życie.

Państwa członkowskie powinny promować wydajność i większe szanse na rynku pracy, zapewniając odpowiednią podaż wiedzy i umiejętności dostosowanych do bieżących i przyszłych potrzeb rynku pracy. Wysokiej jakości nauczaniu początkowemu oraz atrakcyjnemu szkoleniu zawodowemu powinny towarzyszyć skuteczne zachęty do uczenia się przez całe życie, wykorzystywania drugiej szansy, zapewniające każdemu dorosłemu możliwość podwyższenia swoich kwalifikacji zawodowych, a także ukierunkowana polityka migracyjna i integracyjna. Państwa członkowskie powinny rozwinąć systemy uznawania nabytych kompetencji, znosić przeszkody w mobilności zawodowej i geograficznej pracowników, promować uzyskiwanie kompetencji interdyscyplinarnych i kreatywność, a także koncentrować swoje działania przede wszystkim na wspieraniu osób o niskich kwalifikacjach i zwiększaniu szans starszych pracowników na rynku pracy, jednocześnie podnosząc wykształcenie, umiejętności i doświadczenie pracowników o wysokich kwalifikacjach, w tym również pracowników naukowych.

We współpracy z partnerami społecznymi i przedsiębiorstwami państwa członkowskie powinny ulepszać dostęp do szkoleń, podwyższać jakość kształcenia i doradztwa zawodowego w połączeniu z systematycznymi informacjami na temat nowych wakatów i możliwości zawodowych, promowaniem przedsiębiorczości i lepszym przewidywaniem przyszłych potrzeb w zakresie umiejętności. Inwestycje w rozwój zasobów ludzkich, podwyższanie umiejętności i udział w programach uczenia się przez całe życie należy promować przy pomocy wspólnych nakładów finansowych rządów, osób prywatnych i pracodawców. Aby wspierać młodzież, w szczególności młodzież bez pracy, która nie uczestniczy w kształceniu lub szkoleniu zawodowym, państwa członkowskie przy współpracy partnerów społecznych powinny wprowadzać w życie programy mające na celu pomoc absolwentom w znalezieniu pierwszego zatrudnienia lub możliwości dalszego kształcenia i szkolenia, w tym staży, a także podejmować szybkie działania w przypadku utraty pracy przez młodzież. Regularne monitorowanie wyników polityki podwyższania umiejętności i przewidywania potrzeb w zakresie umiejętności powinno pomóc w określeniu obszarów wymagających poprawy oraz dostosowywaniu systemów kształcenia i szkolenia do potrzeb rynku pracy. Do realizacji tych celów państwa członkowskie powinny w pełni wykorzystać fundusze UE.

Wytyczna 9: Poprawa wydajności systemów kształcenia i szkolenia na wszystkich poziomach oraz zwiększenie liczby osób podejmujących studia wyższe

Aby zapewnić powszechny dostęp do wysokiej jakości kształcenia i szkoleń oraz poprawić rezultaty procesu kształcenia, państwa członkowskie powinny dobrze inwestować w systemy kształcenia i szkolenia, w szczególności w celu podwyższania umiejętności europejskiej siły roboczej i stworzenia jej warunków do dostosowania się do szybko zmieniających się potrzeb nowoczesnych rynków pracy. Działaniami należy objąć wszystkie sektory (od wczesnej edukacji i edukacji szkolnej po szkolnictwo wyższe, kształcenie i szkolenie zawodowe, a także szkolenie dorosłych), z uwzględnieniem również uczenia się nieformalnego i

pozaformalnego. Reformy powinny zmierzać w kierunku zapewnienia nabywania najważniejszych umiejętności niezbędnych każdemu do odniesienia sukcesu w gospodarce opartej na wiedzy, w szczególności pod względem zwiększenia szans na rynku pracy, dalszego kształcenia lub umiejętności w zakresie technologii informacyjno-komunikacyjnych. Należy podjąć kroki, które doprowadzą do tego, że mobilność edukacyjna ludzi młodych i nauczycieli będzie powszechna. Państwa członkowskie powinny zwiększyć otwartość i znaczenie systemów kształcenia i szkolenia, w szczególności wprowadzając w życie krajowe ramy kwalifikacji, które umożliwiałyby elastyczne ścieżki edukacyjne oraz tworząc partnerstwo przedstawicieli świata edukacji i szkoleń oraz przedstawicieli rynku pracy. Zawód nauczyciela powinien stać się bardziej atrakcyjny. Szkolnictwo wyższe powinno stać się otwarte na osoby nienależące do typowych grup osób uczących się, należy też zwiększyć odsetek osób podejmujących studia wyższe i ich odpowiedniki. Aby zmniejszyć liczbę ludzi młodych bez pracy, którzy nie uczestniczą w kształceniu lub szkoleniu zawodowym, państwa członkowskie powinny podjąć wszelkie środki niezbędne do zapobiegania przedwczesnemu kończeniu nauki szkolnej.

Wymiernym celem UE, na podstawie którego państwa członkowskie będą określać swoje cele krajowe, jest ograniczenie wskaźnika przerywania nauki do 10% oraz zwiększenie do 2020 r. odsetka osób w wieku 30-34 lat posiadających wyższe wykształcenie do co najmniej 40%.

Wytyczna 10: Promowanie włączenia społecznego i zwalczanie ubóstwa

Starania państw członkowskich w zakresie ograniczania ubóstwa powinny być nastawione na promowanie pełnego uczestnictwa w społeczeństwie i gospodarce oraz poszerzania możliwości zatrudnienia, przy pełnym wykorzystaniu Europejskiego Funduszu Społecznego. Działania powinny również koncentrować się na zapewnianiu równych szans, w tym przez dostęp do niedrogich, trwałych oraz wysokiej jakości usług i usług publicznych (m.in. usług internetowych zgodnie z wytyczną 4.), w szczególności służby zdrowia. Państwa członkowskie powinny wprowadzić skuteczne środki antydyskryminacyjne. Podobnie, w celu zwalczania wykluczenia społecznego, wzmocnienia pozycji obywateli i promowania aktywności zawodowej, należy wzmocnić systemy zabezpieczenia społecznego, uczenia się przez całe życie i politykę aktywnego włączenia, aby otwierać możliwości na różnych etapach życia i chronić ludzi przed ryzykiem wyłączenia. Systemy zabezpieczenia społecznego i systemy emerytalne należy zmodernizować, aby można je było w pełni wykorzystać do zapewnienia odpowiedniego wsparcia dochodu i dostępu do opieki zdrowotnej – zapewniając tym samym spójność społeczną – jednocześnie zachowując ich trwałość finansową. Systemy świadczeń powinny kłaść nacisk na zabezpieczenie dochodów w okresach zmiany zatrudnienia i ograniczanie ubóstwa, przede wszystkim w grupach najbardziej narażonych na wykluczenie społeczne, takich jak rodzice samotnie wychowujący dzieci, mniejszości, osoby niepełnosprawne, dzieci i młodzież, starsze kobiety i mężczyźni, legalni migranci i bezdomni. Państwa członkowskie powinny również aktywnie promować gospodarkę społeczną i innowacje społeczne na rzecz wspierania osób w trudnej sytuacji.

Wymiernym celem UE, na podstawie którego państwa członkowskie będą określać swoje cele krajowe, jest ograniczenie liczby Europejczyków żyjących poniżej krajowej granicy ubóstwa o 25% poprzez wydobycie z ubóstwa 20 mln osób.